

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) розглянула проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2018 р. № 867 та Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» (далі – проект постанови), а також документи, що надані до нього листом Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 24.04.2020 № 26/1.1-4.6-10467.

За результатами розгляду проекту постанови та відповідного аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону

встановлено:

проектом постанови пропонується вснести зміни до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867, зокрема передбачається:

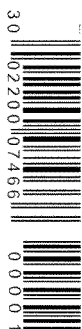
до 1 липня 2020 року продовжити дію ПСО для побутових споживачів через поширення на території України коронавірусу COVID-19 та до 1 травня 2021 року для ТКЕ для стабілізації фінансового стану підприємств.

Однак, проект постанови не може бути погоджений у запропоновані редакції з огляду на таке.

Положення проекту постанови суперечать вимогам статті 5 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти, оскільки ідентичні норми на сьогодні затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 24.04.2020 № 303 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2018 р. № 867» (далі – постанова № 303).

РІШЕННЯ № 259 від 28.04.2020

Мисько Володимир Іванович

Додатково зазначаємо, що постанова № 303 прийнята Кабінетом Міністрів України з порушеннями вимог та процедур, визначених законодавством про державну регуляторну політику.

Зокрема, проект відповідної постанови опубліковано на сайті Міністерства енергетики та захисту довкілля України для громадського обговорення 24.04.2020 (кінцевий термін подання зауважень та пропозицій 23.05.2020), тобто даний проект постанови, в порушення вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», до прийняття практично не пройшов відповідної процедури. Разом з цим, до розгляду Урядом вказаного проекту постанови його розробником **не отримано погодження уповноваженого органу (ДРС)**.

Крім того, засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

Згідно з нормами абзацу одинадцятого статті 1 Закону документом, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики – є Аналіз регуляторного впливу (далі - АРВ).

Аналіз регуляторного впливу до проекту регуляторного акта повинен містити обов'язкові положення, визначені статтею 8 Закону.

У цьому випадку, наданий розробником АРВ до проекту постанови містить формальний опис запропонованих ним змін, не є інформативним, та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі – Методика).

1. Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики розробник повинен чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, визначити причини її виникнення, оцінити важливість зазначеної проблеми, зокрема навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб.

Натомість в АРВ до проекту постанови розробником акцентовано увагу виключно на правовій доцільності прийняття проекту постанови, адже з 01.05.2020 втрачає чинність Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 (далі – Положення про ПСО та Постанова № 867 відповідно).

Як наслідок, розробником зазначено, що в умовах дії карантинних заходів і нерозуміння їх кінцевого терміну застосування, покладання на побутових споживачів обов'язку із пошуку постачальника газу, є необґрунтованим.

Проте в контексті вищенаведеного розробником не доведена визначена ним теза щодо необґрунтованості пошуку побутовими споживачами постачальників газу, оскільки не встановлено за результатом яких досліджень та/або аналізу поточного стану постачання природного газу в Україні, був зроблений визначений розробником висновок.

Крім цього, розробником вказане припущення, що після припинення дії механізму публічних спеціальних обов'язків (далі - ПСО) підприємства теплокомуненерго (далі - ТКЕ) та значна частини населення (в першу чергу субсидіанти, пільговики) через наявні борги можуть залишитись без постачальників газу та згідно Кодексу газотранспортної системи та Кодексу газорозподільних систем повинні бути відключені від газопостачання або ж спожиті ними обсяги газу без наявного постачальника кваліфікуватимуться як несанкціонований відбір, збільшена вартість якого ляже непосильним тягарем на оператора газотранспортної системи та операторів газорозподільних мереж.

Проте, розробником вчергове не наведені підтверджуючі, статистичні показники визначених розробником гіпотез, зокрема, не проведений аналіз платіжної дисципліни населення та ТКЕ, а також не проаналізований та не наведений характер наслідків для держави, населення та зацікавлених суб'єктів господарювання від втрати чинності Положення про ПСО та Постанови № 867, що підтверджували б доцільність продовження застосування механізму ПСО при постачанні природного газу ще на певний термін.

Загалом розробником не проведений актуальний аналіз стану постачання природного газу в Україні, що підтверджував би необхідність продовження застосування механізму ПСО та доводив неготовність України до лібералізації відносин при постачанні природного газу, у тому числі шляхом: доведення недостатнього рівня конкуренції в сегментах постачання природного газу населенню та ТКЕ; визначення ситуації за якої були виявлені підтвердження відсутності належних передумов для появи та розвитку досконалої конкуренції в цілому та в регіонах; визначення незадовільної дисципліни під час встановлення засобів обліку газу; існування заборгованості населення та ТКЕ тощо.

Відсутність зазначеного суперечить вимогам статті 4 Закону в частині забезпечення дотримання принципу доцільності державної регуляторної політики, а також не дозволяє адекватно оцінити практичну необхідність вирішення, визначених розробником проблем, та підтвердити доцільність прийняття запропонованого проектом постанови механізму державного регулювання.

2. У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Проте, задекларовані розробником цілі державного регулювання є формальними, абстрактними та не вимірюваними. Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання.

Таким чином, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

3. У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» розробник повинен визначити усі можливі альтернативні способи вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Однак розробник обмежився формальним описом вигод і витрат держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування обраних альтернатив, характеристика яких не розкриває зміст, характер впливу та переваги запропонованого проектом постанови механізму державного регулювання.

Водночас в АРВ розробником не наведено жодних аналітичних даних та/або розрахунків витрат держави, населення, суб'єктів господарювання, яких вони зазнають, як внаслідок впровадження проекту постанови, так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, у тому числі із застосуванням відповідних додатків до Методики, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Також, вважаємо, що розробником досліджені не всі можливі альтернативні способи вирішення проблем, адже поряд із «Прийняттям проекту постанови», що передбачає продовження терміну застосування механізму ПСО для населення до 01.07.2020, для підприємств ТКЕ – до 01.05.2021, та «Залишенням існуючої ситуації без змін» шляхом відміни ПСО та встановлення лібералізації ринку постачання природного газу, доцільно дослідити варіант поступової відміни механізму застосування ПСО в середньостроковій перспективі (3-5 років), який дозволив би дослідити та вирішити існуючі проблеми постачання та споживання природного газу; змодельовати ситуацію щодо пошуку та встановлення оптимальних способів задоволення потреб соціально незахищених верств населення; підготувати ринок постачання природного газу до ринкових умов господарювання; вжити заходів щодо забезпечення готовності та обізнаності споживачів з новими правилами постачання природного газу, його обліку та інше.

Загалом розробником не досліджені та не змодельовані ситуації використання різних умов постачання природного газу, пов'язані із застосуванням або відміною застосування механізму ПСО шляхом проведення прогностичної оцінки динаміки зміни ціни природного газу для населення та ТКЕ, (для прикладу, на опалювальний сезон 2020/2021), варіантів зміни націнки постачальників газу, зміни тарифу на транспортування та розподіл тощо.

Вважаємо, що вивчення та аналіз вищенаведених показників дозволить адекватно та з допомогою фінансово-економічного обґрунтування здійснити відбір найбільш ефективного механізму постачання природного газу, а також змодельовати прогностичну ситуацію наслідків застосування альтернативних способів вирішення проблем.

З огляду на вищевказане, факт відсутності належним чином проведеного аналізу запропонованих альтернатив не дозволяє оцінити наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

4. У розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

5. У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником не враховано, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти положення проекту постанови та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Зокрема, розробнику доцільно довести ефективність прийняття проекту постанову у запропонованій редакції, а також аргументувати яким чином визначене проектом постанови регулювання стосовно встановлених ним термінів застосування механізму ПСО для населення до 01.07.2020 та для підприємств ТКЕ – до 01.05.2021, а також запропоноване ним виключення положень щодо урахування суми нарахованих та неперерахованих пільг і субсидій під час визначення рівня розрахунків виробника теплової енергії за усіма укладеними з НАК «Нафтогаз України» договорами про постачання природного газу, дозволить забезпечити стабільність, належну якість та доступність природного газу, підтримання належного рівня безпеки постачання природного газу споживачам в умовах перехідного періоду реформування ринку природного газу, як це задекларовано у розділі II АРВ.

Крім цього, розробнику необхідно оцінити, які організаційні заходи мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта після набрання ним чинності. При цьому розробнику слід врахувати, що запропоновані організаційні заходи повинні стосуватися безпосередньо предмету регулювання, запропонованого проектом постанови, та не стосуватися процедуру узгодження проекту постанови з відповідними державними органами в процесі проходження процедур погодження та прийняття відповідного проекту регуляторного акта.

6. Розділ VIII АРВ «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» заповнено з порушенням вимог Методики.

Так, в доповнення до визначених пунктом 10 Методики обов'язкових показників результативності дії регуляторного акта, розробником визначаються додаткові показники, які безпосередньо характеризують його результативність, а саме:

– суб'єкти господарювання, не визначені цим Положенням, можуть добровільно взяти на себе зобов'язання щодо продажу природного газу для забезпечення потреб споживачів, вказаних в пункті 2 Положення, та/або постачання природного газу цим категоріям споживачів;

– можливе збільшення газу власного видобутку відповідно до виконання Концепції розвитку газовидобувної галузі України, для забезпечення цим ресурсом споживачів ПСО.

Проте, оскільки розробником належним чином не визначене існування проблеми у розділі I АРВ, зокрема, не досліджена та не здійснена характеристика поточного стану постачання природного газу в Україні, яка в тому числі включала б дослідження стану видобутку природного газу із визначенням відповідних базових аналітичних даних, дослідження результативності проекту постанови за результатом аналізу наведених розробником додаткових показників не дозволить встановити їх динаміку зміни після проведення базового відстеження результативності цього акта, та довести досягнення цілей проекту постанови, визначених у розділі II АРВ.

Таким чином, зазначені розробником додаткові показники результативності дії цього регуляторного акта потребують свого перегляду.

7. На порушення вимог пункту 12 Методики у розділі IX «Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта» розробником не визначені заходи, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта, адже розробником не аргументовано яким чином проведення моніторингу балансу попиту та пропозицій природного газу в Україні забезпечить доведення досягнення цілей проекту постанови, визначених у розділі II АРВ.

Крім того, розробником не визначені строки проведення базового та повторного відстеження результативності регуляторного акта.

Порушення розробником вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності та заходів з проведення відстеження результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як передбачено статтею 10 Закону.

В контексті вищезазначеного та зважаючи на значний суспільний резонанс який викликають будь-які зміни в законодавстві щодо ринку природного газу, ДРС вважає за доцільне довести до головного розробника проекту постанови (постанови № 303) аналітичну інформацію суб'єктів ринку природного газу щодо проблеми функціонування в Україні механізму покладення спеціальних обов'язків.

Діюче Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу (далі – Положення про ПСО) було затверджене відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу». При цьому головною метою було забезпечення стабільності, належної якості та доступності природного газу на період з 1.11.2018 по 01.05.2020 року для побутових споживачів та виробників теплової енергії (до завершення перехідного етапу формування вільного та відкритого ринку природного газу).

Основоположним чинником діючого Положення про ПСО було те, що визначалось коло суб'єктів ринку природного газу (по одному на область), які були призначені - гарантованим постачальником природного газу для населення за будь-яких для споживача умов. Це є важливим, оскільки існує значна кількість

побутових споживачів які мають проблеми із розрахунками за газ. Велика частина є субсидіантами та пільговиками. Оплата за газ здійснюється населенням з відтермінуванням 40-50 діб. Все це, створює їх не привабливість для звичайних постачальників газу.

Суть прийнятих змін постановою № 303:

- Гарантоване газопостачання населенню та регульована Урядом ціна газу для населення **втрачають чинність 1 липня 2020 року;**

- Гарантоване газопостачання підприємствам ТКЕ та регульована для них ціна **продовжують діяти до 1 травня 2021 року.**

Що означає втрата чинності гарантованого газопостачання населенню та регульована для них ціна на газ?

- З 1 липня 2020 року жоден постачальник газу не зобов'язаний постачати газ побутовим споживачам (населенню).

- Ціна на газ для населення стає вільною, тобто такою, яку запропонує постачальник.

Які прогнозовані наслідки очікують суспільство та державу після 1 липня 2020 року?

1) Населення в умовах дії карантину через COVID-19, в умовах значної економічної кризи, і, як наслідок, великої можливості втрати робочих місць, в умовах відновлення життєдіяльності після карантину будуть змушені **опікуватися пошуком власного постачальника газу.**

2) Очікується значне зростання ціни на газ для населення. Це обумовлено наступними факторами:

- **фактор перший:** НАК «Нафтогаз України», як власник найбільшого ресурсу вітчизняного газу, що до тепер направлявся на потреби населенню (приблизно 8 млрд кубів на рік), більше не обмежується регульованою ціною на вітчизняний газ. З урахуванням загальної потреби газу для населення в обсязі 11 млрд кубів, ресурс, яким володітиме Нафтогаз, буде значно затребуваним серед постачальників газу населенню. До того ж, є велика імовірність, що Нафтогаз задля демпінгу на ринку промислових споживачів використає частину вітчизняного ресурсу (дешевого ресурсу) в секторі юридичних споживачів. Отже, з одного боку, постачальники газу будуть вимушені купувати газ в Нафтогазу за вищими цінами, а з іншого боку, більша частина газу для населення відтепер буде забезпечуватися з ресурсу імпортованого (ринкового) газу.

- **фактор другий:** З початку дії ПСО жоден постачальник не був позбавлений права купити газ для населення за пільговою ціною в НАК «Нафтогаз України» та забезпечувати постачання газу населенню. Це міф, що постачальники були позбавлені права постачати газ населенню. **Постачальників стримував лише встановлений ПСО граничний розмір винагороди постачальника до 2,5%.** На практиці цей відсоток не покривав їх ризиків при здійсненні постачання газу населенню. Це і вимога ліцензійних умов щодо створення певної інфраструктури та комунікацій із побутовим споживачем (регіональні консультаційні центри, кол-центри, персоніфіковані кабінети в мережі інтернет, особливості до сайту і т.ін). Відтермінування оплати

населенням на 1,5-2 місяці. Практика неналежних розрахунків та велика кількість субсидіантів. Складність прогнозування обсягів споживання. Із втратою ПСО постачальники не будуть обмежені в розмірі своєї винагороди.

3) Через збільшення ціни газу для населення та зубожіння народу, який, не маючи фінансової подушки заощаджень, не зможе оплачувати комунальні послуги, в тому числі за природний газ, що в умовах карантинних заходів через COVID-19 призведе до значного (до 2,5 разів) **росту кількості субсидіантів**. Це призведе до ще більшого додаткового **навантаження на Державний бюджет**.

4) Велика кількість побутових споживачів (**до 1 млн, тобто 1/12 від загальної кількості абонентів**), які є боржниками за газ або мають негативну історію з розрахунками, “нецікаві категорії” такі як субсидіанти, абоненти без лічильника, можуть залишитися без постачальника газу. Їм просто ніхто не запропонує своїх послуг, а діючі регіональні Газзбути (які до 1 травня 2020 були для них гарантованим постачальником) відмовляться від таких споживачів. В такому разі, відповідно до законодавства таким **споживачам буде припинено газопостачання**. *(Можна апелювати до того, що ПСО визначила НАК «Нафтогаз України» та її дочірні компанії гарантованими постачальниками для побутових споживачів, які залишаться без постачальника. Але це лише лозунги! Наприклад, в умовах, коли НАК «Нафтогаз України» була постачальником «останньої надії» (2016-2018рр), – жоден! споживач не зміг скористатися такою послугою. Крім того, на момент прийняття постанови КМУ №303 від 24 квітня 2020 року, такого постачальника немає і конкурс з цього приводу не проводився і в Україні вже 1,5 року немає ані гарантованого постачальника ані постачальника останньої надії. Також слід зазначити, що у 2018 році НАК “Нафтогаз України” добровільно відмовився від того, щоб нести соціальну функцію постачальника останньої надії).*

5) Не виключається, що через багаторічне протистояння між НАК «Нафтогаз України» та регіональними газзбутами, НАК «Нафтогаз України» відмовиться продавати газ Газзбутам для потреб населення (або створить для них неконкурентні умови, скориставшись своїм монопольним становищем). За таких обставин регіональні газзбути, які вже мають необхідну інфраструктуру для роботи із побутовими споживачами, не зможуть продовжувати поставляти газ населенню, і одночасно **вимушені будуть припинити постачати природний газ практично всьому населенню**.

А це вже соціальний колапс державного рівня. Розраховувати, що в такому разі НАК «Нафтогаз України» та її дочірні компанії зможуть одночасно підхопити всіх побутових споживачів, це ще один міф, придуманий самою НАК «Нафтогаз України». Але традиційно для нашої держави, в ситуації одночасного колапсу, НАК «Нафтогаз України», вмiє вимолювати для себе певні преференції як «рятівник світу» (навіть на шкоду інтересам держави та суспільству). Не виключається, що саме для штучного створення колапсу на ринку населення, всі ініціативи щодо подовження ПСО до 1 травня 2021 року в цілому і для ТКЕ, і для населення, були відхилені та проігноровані.

Чи можна розраховувати на велику конкуренцію серед постачальників?

• Із впевненістю можна сказати, що Ні! Як зазначено вище, ліцензіат з постачання газу населенню повинен мати певну інфраструктуру. Доступу до дешевого ресурсу вітчизняного газу відтепер очікувати не варто. З урахуванням цих факторів та сукупних факторів, описаних вище, навряд чи велика кількість постачальників зможуть запропонувати конкурентну ціну. Крім того, ситуація із розрахунками населення та кількість субсидіантів буде лише відлякувати потенційних постачальників.

• Основними гравцями на ринку поставок газу населенню так і залишаться регіональні газзбути. Єдиним, хто до них долучиться, це НАК «Нафтогаз України» та її дочірні компанії, оскільки вони єдині хто буде монопольно диктуватиме газзбутам умови щодо ціноутворення на вітчизняний газ. Отже від таких псевдоринкових умов для населення можуть виграти лише компанії Нафтогазу та , за умови, що НАК «Нафтогаз України» наголоситься продавати їм вітчизняний газ власного ресурсу, діючі газзбути (що маловірогідне).

Хто головний бенефіціар (вигодо-отримувач) прийнятих змін?

• В результаті прийнятих змін найбільший власник вітчизняного ресурсу газу – НАК «Нафтогаз України» (приблизно 14 млрд кубів):

1) на рік зберіг свою монополію для поставок газу підприємствам ТКЕ (це приблизно 6 млрд кубів на рік);

2) з липня 2020 року набув права на власний розсуд розпоряджатися іншими 8 млрд кубів вітчизняного газу та визначати ціну на цей газ;

3) з липня 2020 року має всі шанси (контрольовані одноосібно ним) стати єдиним постачальником газу для 11 млн побутових споживачів.

Можливо довго апелювати до меморандуму з МВФ та їх вимоги щодо запровадження вільного ринку природного газу. Але чомусь на практиці все виглядає як преференція одній компанії – НАК «Нафтогаз України». МВФ опікується виключно вільним ринком для населення (хоча практично у всіх державах ЄС в тій, чи інші мірі діє таке саме ПСО), і ігнорує необхідність вільного ринку для підприємств ТКЕ.

В Україні з 2016 року був чудовий шанс оцінити рівень можливої конкуренції на ринку побутових споживачів газу, навіть в умовах дії ПСО. Для цього лише потрібно було в ПСО поступово збільшувати граничний рівень винагороди постачальника для населення (з 2,5% до 5, 7, 10%), і дивитися за динамікою появи нових постачальників. Адже з самого початку дії ПСО і при всіх її редакціях побутовий споживач не позбавлявся права змінити постачальника, а любий постачальник України мав право на закупівлю пільгового газу з ресурсу НАК «Нафтогаз України» для потреб населення. Нажаль всі ці ініціативи, руками НАК «Нафтогаз України» та очільників МВФ, завжди відхилялися. На тепер Україна опинилася в ситуації, коли запроваджуючи вільний ринок газу для населення ми не можемо чітко сказати, що ж саме було причиною відсутності конкуренції на ринку населення: граничний рівень винагороди постачальника в розмірі до 2,5% або банальне небажання постачальників виходити на ринок населення через неплатежі, субсидії. За п'ять років (з 2016 по 2020) державою не оцінено відсоток побутових споживачів, які налаштовані на зміну

постачальника, можливо це лише 5-10% від загальної кількості побутових споживачів, а можливо і менше. Тоді відпуск ціни у вільне плавання для 90-95% побутових споживачів газу України, це лише фактор банального збільшення для них вартості газу, а значить доходів групи НАК «Нафтогаз України». А якщо так, тоді припущення МВФ, що стримуючим фактором для розвитку конкуренції на ринку побутових споживачів газу, є не ринкова ціна газу для населення, це помилка.

Отже замість того, щоб в практичній площині оцінити динаміку можливої конкуренції на ринку газу населення в унікальних умовах ПСО (в умовах пільгового ресурсу, але з ринковим розміром винагороди постачальника), Україна в особі Уряду пішла шляхом оцінки конкуренції в умовах запровадження необмежувальних цін для населення. Якщо Уряд помилився, і конкуренція не з'явиться, то від того виграє НАК «Нафтогаз України», а програє пересічний громадянин і держава.

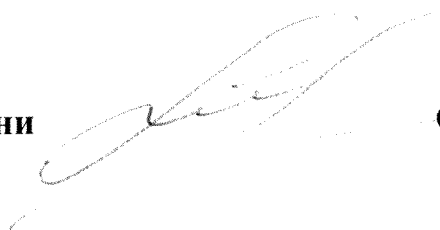
З огляду на вищенаведене, за результатами розгляду положень проекту постанови та аналізу його регуляторного впливу, встановлено, що проект не відповідає принципам державної регуляторної політики, а саме: доцільності, адекватності, ефективності, збалансованості, прозорості та врахування громадської думки, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також вимогам статті 5 цього Закону в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які дублюють регуляторні акти та статті 8 цього Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2018 р. № 867 та Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу».

**Т. в. о. Голови Державної
регуляторної служби України**

Олег МІРОШНІЧЕНКО

